

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

HOTĂRÂREA BIROULUI PERMANENT pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei speciale a Senatului pentru evaluarea stării democrației și a statului de drept din România

În temeiul prevederilor art. 53 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28 din 24 octombrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 5 din Hotărârea Senatului nr. 48/2015 privind constituirea Comisiei speciale a Senatului pentru evaluarea stării democrației și a statului de drept în România, cu modificările și completările ulterioare,

Biroul permanent al Senatului hotărăște:

Articol unic – Se aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei speciale a Senatului pentru evaluarea stării democrației și a statului de drept din România, prevăzut în anexa la prezenta hotărâre.

Această hotărâre a fost adoptată de Biroul permanent al Senatului în ședința din 16 noiembrie 2015.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Ioan Chelaru

REGULAMENTUL
de organizare și funcționare a
Comisiei speciale a Senatului pentru evaluarea stării
democrației și a statului de drept din România

Capitolul I
Organizarea Comisiei

1. Dispoziții generale

Art. 1. – Prezentul regulament stabilește modul de organizare și funcționare a Comisiei speciale a Senatului pentru evaluarea stării democrației și a statului de drept din România, denumită în continuare *Comisia*.

Art. 2. – Obiectivul Comisiei este acela de a prezenta Senatului și, prin intermediul acestuia, societății românești un tablou analitic și obiectiv atât al calității practicilor și instituțiilor democratice din România, cât și a modului în care puterile statului sunt organizate potrivit principiului constituțional al separației, echilibrului și controlului reciproc.

Art. 3. – Comisia prezintă Senatului un raport detaliat însoțit de recomandări și, unde va fi cazul, va elabora propuneri legislative în temeiul art. 77 alin. (3) din Regulamentul Senatului.

2. Componenta Comisiei

Art. 4. – (1) Componenta Comisiei se stabilește de Senat, potrivit configurației politice a Senatului și se aprobă cu votul deschis al majorității senatorilor prezenți, la propunerea grupurilor parlamentare.

(2) În aceleași condiții se aprobă revocarea și, respectiv, înlocuirea unor membri ai Comisiei, la solicitarea grupurilor parlamentare care i-au propus inițial.

(3) Comisia este compusă din 9 senatori, desemnați de grupurile parlamentare din Senat.

(4) Senatorii desemnați ca membri ai Comisiei își păstrează și calitatea de membri ai comisiilor permanente ale Senatului.

3. Alegerea membrilor biroului

Art. 5. – În prima sa ședință, Comisia își alege biroul compus dintr-un președinte, un vicepreședinte și un secretar.

Capitolul II Atribuții

1. Atribuțiile Comisiei

Art. 6. - Biroul Comisiei întocmește propuneri pe care le supune votului Comisiei privind:

- a) ordinea de zi a fiecărei ședințe;
- b) atribuțiile ce revin fiecărui senator în cadrul Comisiei;
- c) organizarea de ședințe, de consultări sau audieri pe diverse teme din domeniul de activitate a Comisiei;
- d) alte măsuri ce interesează bunul mers al activității Comisiei.

2. Atribuțiile președintelui Comisiei

Art. 7. – Președintele Comisiei are următoarele atribuții:

- a) asigură reprezentarea Comisiei în raporturile cu Biroul permanent și cu celelalte comisii;
- b) conduce ședințele Comisiei, conform normelor stabilite de Regulamentul Senatului și de prezentul regulament;
- c) invită, din proprie inițiativă sau la solicitarea membrilor Comisiei, să participe la lucrările Comisiei persoane din afara ei;
- d) are acces sau poate desemna un alt reprezentant al Comisiei la ședințele altor comisii care examinează lucrări ce prezintă importanță pentru Comisia pe care o conduce;
- e) semnează rapoartele și celelalte acte elaborate de Comisie;
- f) îndeplinește alte atribuții prevăzute de prezentul regulament sau stabilite cu votul majorității membrilor acesteia.

3. Atribuțiile vicepreședintelui Comisiei

Art. 8. – Vicepreședintele îndeplinește, în lipsa sau la cererea președintelui, atribuțiile acestuia, precum și alte atribuții prevăzute de prezentul regulament sau stabilite prin votul Comisiei.

4. Atribuțiile secretarului Comisiei

Art. 9. – Secretarul Comisiei are următoarele atribuții:

- a) ține evidența prezenței senatorilor la ședințele Comisiei;
- b) asigură redactarea tuturor actelor Comisiei;
- c) numără voturile exprimate în ședințele Comisiei;
- d) urmărește întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor Comisiei;
- e) contrasemnează toate actele Comisiei;
- f) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de prezentul regulament sau stabilite prin votul acesteia.

Capitolul III

Organizarea și funcționarea Comisiei

1. Convocarea Comisiei

Art. 10. – (1) Convocarea ședințelor Comisiei se face, potrivit programului de lucru al Senatului, de președintele acesteia sau, în lipsa sa, de vicepreședintele care îl înlocuiește, pe baza hotărârii biroului Comisiei.

(2) În afara programului de lucru, Comisia poate fi convocată și poate ține ședințe cu aprobarea sau din dispoziția Biroului permanent. Aceste ședințe trebuie anunțate tuturor membrilor Comisiei cu cel puțin 24 de ore înainte.

(3) Ședințele Comisiei au loc săptămânal sau ori de câte ori este necesar.

2. Votul în Comisie

Art. 11. – (1) Comisia poate lua decizii și adopta un raport preliminar și un raport final, numai în prezența majorității membrilor.

(2) Deciziile și rapoartele Comisiei se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

(3) Votul în Comisie este deschis. La propunerea oricărui membru, Comisia poate decide prin vot ce materie urmează să fie supusă votului secret.

(4) La propunerea oricărui membru, votul se va consemna nominal în procesul-verbal sau în stenogramă.

3. Ședințele Comisiei

Art. 12. – (1) Senatorul care absentează nemotivat la trei ședințe consecutive ale Comisiei va fi înlocuit de drept de grupul parlamentar respectiv.

(2) La ședințele Comisiei pot participa și senatori din alte comisii care au legătură cu materialele aflate în dezbatere, fără a avea drept de vot.

(3) Biroul Comisiei hotărăște condițiile și limitele participării la ședințele Comisiei a unor persoane interesate, care au înaintat acesteia o cerere scrisă și motivată, sau a personalului de specialitate al Senatului.

(4) Senatorul care absentează motivat de la lucrările Comisiei din care face parte poate fi înlocuit, pentru acea ședință, de un alt senator, cu drept de vot, din același grup parlamentar, pe baza împuternicirii semnate de liderul grupului parlamentar respectiv.

4. Lucrările Comisiei și publicitatea lor

Art. 13. – (1) Membrii Guvernului sau reprezentanții mandatați ai acestora au acces la lucrările Comisiei.

(2) În cazul în care Comisia solicită participarea la lucrările sale a unor membri ai Guvernului sau a conducătorilor unor instituții publice, prezența acestora este obligatorie.

(3) Data la care are loc ședința Comisiei și subiectul în legătură cu care sunt convocați vor fi aduse la cunoștință acestora, cu minimum 48 de ore înainte.

Art. 14. – (1) La ședințele Comisiei pot asista reprezentanții presei.
(2) Comisia, cu majoritate de voturi, decide, în funcție de ordinea de zi, asupra caracterului dezbaterilor.

5. Dezbaterile în Comisie

Art. 15. – (1) În cadrul dezbaterilor din Comisie, nimeni nu poate lua cuvântul decât dacă îi este acordat de președinte.

(2) Vorbitorii au datoria să se refere strict la subiectul aflat în discuție. În caz contrar, președintele le retrage cuvântul.

(3) La propunerea oricărui membru, Comisia poate hotărî limitarea duratei unor dezbateri sau a luărilor de cuvânt, cu votul a două treimi din numărul membrilor Comisiei.

(4) Punctele de vedere ale Comisiei vor cuprinde opinia majorității membrilor Comisiei, opinii separate, motivate ale altor senatori din Comisie, la cererea acestora, precum și rezultatul voturilor.

Art. 16. – (1) Prin membrii săi, prin personalul de specialitate și prin solicitarea de expertize externe, Comisia desfășoară activități de documentare, culegere de date din surse publice, consultări cu societatea civilă, mediul academic și reprezentanți ai instituțiilor publice.

(2) În sfera sa de competență, Comisia poate organiza dezbateri publice cu toate părțile interesate.

6. Actele și competențele Comisiei

Art. 17. – (1) Lucrările Comisiei se consemnează în procese-verbale. Acestea pot fi stenografiate sau înregistrate audio-video, la cererea majorității membrilor Comisiei.

(2) Senatorii care nu sunt membri ai Comisiei pot consulta, la sediul acesteia, actele și documentele acesteia, fără ca lucrările Comisiei să fie stânjenite.

(3) Actele și documentele Comisiei pot fi consultate și de alte persoane interesate, numai cu aprobarea biroului Comisiei.

(4) Toate actele și documentele emise de Comisie vor fi semnate de președintele și de secretarul acesteia.

(5) Secretarul Comisiei supraveghează personalul de specialitate al acesteia, însărcinat cu evidența și păstrarea tuturor actelor și documentelor Comisiei.

Art. 18. – În domeniul său de competență, Comisia are următoarele atribuții:

a) organizează dezbateri publice și consultări cu societatea civilă, mediul academic și reprezentanți ai instituțiilor;

b) întocmește o documentare extensivă, prin colaborarea cu autoritățile publice competente, dar și prin culegerea de date din surse publice, cu privire la tematica aflată sub evaluare;

c) pe baza propriilor indicatori și a propriului model de analiză, Comisia realizează un raport ce va măsura:

- participarea și reprezentarea politică;
- densitatea și intensitatea rețelelor de asociativitate;
- libertatea de exprimare;
- respectul față de minoritățile de orice natură;

- gradul de acceptabilitate a pluralismului;
- raportul dintre viața privată și securitatea colectivă;
- capacitatea de reglare a erorilor și abuzurilor instituționale;
- responsabilitatea politică;
- transparența deciziilor guvernamentale;
- calitatea deliberării instituționale și a dezbaterii publice;
- independența și imparțialitatea sistemului judiciar;
- rigoarea și raționalitatea procedurilor;
- controlul Parlamentului asupra Executivului;
- controlul civil asupra instituțiilor de forță;
- consistența drepturilor și libertăților individuale, precum și a garanțiilor constituționale;
- formele și eficacitatea controlului cetățenesc asupra tuturor instituțiilor și puterilor statului.

Art. 19. – (1) În domeniul său de competență, Comisia poate elabora propuneri legislative pe care le distribuie senatorilor pentru formularea de amendamente, în termenul stabilit de Biroul permanent. Pe baza amendamentelor, Comisia va întocmi raportul după regulile de funcționare a comisiilor permanente.

(2) Raportul Comisiei este depus la Biroul permanent, care va asigura includerea lui în proiectul ordinii de zi, în termen de cel mult 10 zile de la data depunerii.

Art. 20. – (1) Raportul preliminar de evaluare a calității democrației și stării statului de drept din România va fi redactat până la sfârșitul lunii iunie 2016 și va fi supus analizei și votului membrilor Comisiei.

(2) Față de întregul text sau asupra unor părți ale acestuia, membrii Comisiei:

a) pot da un vot de aprobare, însușindu-și raportul preliminar în întregul său sau părți ale acestuia;

b) pot formula în scris opinii separate, arătând motivele dezacordului față de întregul text sau față de părți ale acestuia și propunând evaluări diferite;

c) își pot rezerva opinia, ceea ce înseamnă că nu subscriu raportului preliminar sau unei/unor părți a/ale acestuia, dar nu aleg să formuleze opinii alternative.

(3) Proiectul raportului final, incluzând opiniile separate și menționarea membrilor care și-au rezervat opinia față de întregul text sau față de părți ale acestuia, va fi supus votului final al membrilor Comisiei în luna septembrie 2016.

(4) În luna octombrie 2016, Comisia prezintă Senatului raportul final asupra activității desfășurate, însoțit de recomandări de *lege ferenda*.

Capitolul IV

Dispoziții finale

Art. 21. – (1) Prezentul regulament se completează cu prevederile Regulamentului Senatului.

(2) Prezentul regulament de organizare și funcționare a Comisiei se aprobă cu votul majorității membrilor.

Art. 22. – (1) Comisia își va desfășura activitatea în baza prezentului regulament, avizat de Comisia pentru regulament și aprobat de către Biroul permanent.

(2) Biroul permanent al Senatului va dispune măsurile necesare pentru asigurarea activității Comisiei.

(3) După prezentarea raportului final în luna octombrie 2016, Comisia își încetează activitatea.

Prezentul regulament a fost adoptat în ședința Comisiei speciale pentru evaluarea stării democrației și a statului de drept din România din data de 20 octombrie 2015, cu unanimitate de voturi, și a fost avizat în ședința Comisiei pentru regulament din 9 noiembrie 2015, cu majoritate de voturi.

CUPRINS

	Nr. articole	Nr. pagini
Capitolul I : Organizarea Comisiei		
1. Dispoziții generale	art.1-3	pag. 2
2. Componenta Comisiei	art.4	pag. 2
3. Alegerea membrilor biroului	art.5	pag. 2
Capitolul II : Atribuții		
1. Atribuțiile Comisiei	art.6	pag.3
2. Atribuțiile președintelui Comisiei	art.7	pag.3
3. Atribuțiile vicepreședintelui Comisiei	art.8	pag.3
4. Atribuțiile secretarului Comisiei	art.9	pag.3
Capitolul III : Organizarea și funcționarea Comisiei		
1. Convocarea Comisiei	art.10	pag.4
2. Votul în Comisie	art.11	pag.4
3. Ședințele Comisiei	art.12	pag.4
4. Lucrările Comisiei și publicitatea lor	art.13-14	pag.4
5. Dezbaterile în Comisie	art.15-16	pag.5
6. Actele și competențele Comisiei	art.17-20	pag.5
Capitolul IV : Dispoziții finale	art.21-22	pag.6